

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Ér banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Restaurarea corporatiuniloru bisericesci.

Cu finea anului curentu espira mandatulu corporatiuniloru bisericesci, si clerulu si poporulu din intréga provinci'a metropolitana este chiamatu a-se pronuncia prin votulu seu asupra mersului afaceriloru bisericesci si scolarie din trecutu precum si asupra directiunei, ce are a-se luá in viitoriu.

In totu loculu, unde este viétia constitutionala maturitatea pentru acésta viétia se constata de regula si mai cu seama in form'a si modulu, cum procedu ómenii la alegeri.

Clerulu si poporulu nostru a fost supusu de multe ori pana acum aeestui esamenu de capacitate constitutionala; si cu multiemire constatámu, in genere acestu esamenu l'a depusu clerulu si poporulu nostru cu bannu succesu.

Idei'a fundamentala a ori-carei constitutiuni este, cá societatea se se guverneze si conduca prin sene insasi. Acestu guvernulu si acésta conducere o eserceza societatea numai indirecte. Nu intréga societatea participa, si incurge in tóte; ei guvernarea si conduce-re directa a destineloru sale o incredintiéza societatea functionariloru, pre cari ii-alege din sinulu seu.

Este de sigur o mare maiestria cá se alegi functionari, dar si mai mare maiestria, este a nimeri prin alegere pre ómenii cei mai destoinici, si anume pre ómenii, cari daca ieau asupra-si onórea si sarcin'a unei functiuni, se-o si pórté cu tóta demnitatea.

Am disu mai sus, ca in genere pana acum am fost norocosi in alegeri. Am alesu adeca de functionari in biserica si in scóla, intre cei multi buni pre cei mai buni.

Si la inceputu, pana cand adeca nu aveam in viéti'a nóstra bisericésca-constitutionala o istoria, lucrulu era mai usioru. Am procesu la alegere, si am alesu pre ómenii, pre cari ii-credeam, ca voru fi buni.

Astadi numai este asia. Incependu adeca a mai imbetrani in viéti'a constitutionala, cand procedem la alegeri, trebuie totdeun'a se-ne uitám preste trecutul nostru, si se alegem numai ómeni, cari prin functio-

narea loru au data dovedi, cá in ádeveru sunt buni, si au facutu servitie biserice si scólei in decursulu functionárii loru; seau apoi daca si incát nu aflám de acesti'a de ajunsu, apoi trebuie se mergemu, si se mai alegemu si ómeni noi, cari daca s'au distinsu prin activitatea loru pre alte terene, ne dau o anumita garantia, cá buni voru fi de lucru si pre tere-nulu bisericescu-scolariu.

* * *

Dupace ne-am permis acésta introducere vom procede a-ne espune vederile nóstre asupra restaurárii corporatiuniloru din parochia.

Parochi'a este corporatiunea, prin carea vorbesce si lucréza biserice'a directe cu poporulu. Ea este canalulu, prin carele comunica organele si corporatiunile de sus cu poporulu.

De unde urméza, ca facia de parochia detorintia avem, cá se fim cu multa ingrijire.

Parochi'a si-alege unu comitetu parochialu, carui'a legea fundamentala, statutulu organicu i-impune multe si grele sarcine.

Activitatea acostui comitetu dupa lege o potém impartí in trei párti, tóte de o potri va de mare insemnatate, si anume:

1. Comitétulu este chiamatu a ingrijí de sustinerea si promovarea moralitáti publice din parochia.

2. Comitétulu ingrijesce de administrarea si inmultirea averii biserice si a scóleloru din parochia.

3. Comitétulu ingrijesce de administrarea scólei.

Afara de acestea trei directiuni comitetulu parochialu mai este si canalulu, prin carele vorbesce superioritatea bisericésca cu parochi'a.

In genere comitetele nóstre se compunu din fruntasii parochieloru; ér biserice'a propunetória este reprezentata prin unu membru naturalu, prin parochulu loculu.

Chiamati fiend a alege cu inceputulu anului viitoriu comitete parochiale noue, neaperatu numai asia vom nimeri modulu celu mai bunu de alegere, daca vom esaminá cu rigóre si cu multa dreptate activi-

tatea comiteteloru betrane si a ómeniloru, cari le au compusu.

Suntem siguri, ca tóte comitetele nóstre parochiale si-au facutu detorinti'a. Dar vor fi comitete, cari au facutu multu, voru fi si de acelea, cari voru fi facutu mai putien, si póte se fia comitete si de acelea, cari nu voru fi facutu, seau nu voru fi potutu face nimicu pentru inaintarea agendeloru parochiei.

Alegetoriulu trebuie se fia de ajuns luminatu asupra tuturor acestoru imprejurári mai nainte de a procede la alegerea membriloru comitetului celui nou.

Acésta lumina nu si-o casciga alegetoriulu prin vorbe, ci numai prin esaminarea activitáti si faptelor comitetului betranu.

Alegerea numai atunci este buna, si póte se fia nimerita, daca alegetoriulu este liberu de orice influintia din orice parte, si cand si-da votulu seu, urméza numai conscientiei sale.

Vorb'a este numai de modulu, cum are se-si formeze poporulu acésta conscientia, si cum si-o forméza elu in adeveru.

In punctulu acest'a sarcin'a alegetoriului este fórté usióra. In comitetulu parochialu se alegu ómeni din parochia, ómeni cunoscuti. Activitatea comitetului betranu inca este cunoscuta. Si alegetoriulu consciu de ceea ce face, n'are alt'a de facutu, decât se privésca la activitatea ómeniloru din comitetulu betranu, si apoi daca acést'a o afla buna si spornica pentru afacerile parochiei, n'are decât se incurageze prin alegere noua pentru o activitate si mai spornica pre ómenii, cari sunt dedati acum a lucrá si a face sporu in agendele parochiei.

Daca alegatoriulu nu afla destula activitatea si sporiulu comitetului betranu, atunci mai nainte de a procede la alegere detorintia are, cá se cerceteze ca propriamente pentru ce nu s'a facutu mai multu sporiu. Lipsit'a comitetului bunavointi'a de a face mai multu, seau dóra i-a fost cu nepotintia de a face si produce mai multu din caus'a imprejuráriloru, intre cari s'a aflu. Daca constata bunavointia, atunci se nu se arete streinu de ómenii cu bunavointia, ci se voteze pre densii; si numai in casulu acel'a se voteze pre ómeni noi, daca dupa multa esaminare si socotéla s'a convinsu, cá in comitetulu trecut au fost ómeni, cari n'au datu semne de bunavointia de ajunsu facia de bisericá.

Acest'a este modulu, in care alegetoriulu si-forméza convingerea, dupa carea are a procede la alegere.

* * *

Am observatu inse in róndulu trecut o imprejurare, pre carea nu o putem lasá neamintita si anume:

La noi in bisericá partide si spiritulu de partida nu am observatu, decât numai in fórté putiene casuri.

S'a ivitu inse prin unele párti alta imprejurare si anume:

A fi membru in comitetu este o positiune de onóre. Si toti membri parochiei dorescu a-se imperatesi de acésta onóre.

La restaurarea din urma s'a intemplat, ca unii ómeni teneri s'au constituitu in partida, si au alesu din sinulu loru membri in comitetu cu desconsiderarea si lasarea afara a ómeniloru mai betrani si a ómeniloru cu unu anumitu trecut in ale parochiei.

N'a fost buna si n'a fost in interesulu parochiei acésta pornire.

Este frumósa dorinti'a fie-carui omu de a fi membru in comitetu si a lucrá pentru promovarea intereselor parochiei. Din intemplare inse nu putem fi toti membri in comitetu de odata; dar róndu de róndu la toti, cáti vom fi de acea tréba, are se-ne vina róndulu.

Nu este inse nici cuviintiosu, nici consultu, cá pana atunci, pana cand sunt ómeni mai betrani si capaci de a portá cu demnitate functiunea de membri ai comitetului se se imbuldiésca preste densii ómeni mai teneri.

De aceea dorimu, cá astfelu de lucruri se nu se mai repetiésca.

* * *

Mai este o intrebare, pre carea nu o putem lasá neamintita la acestu locu, si anume: cá ce positiune are se iea preotulu facia de restaurarea corporatiuniloru bisericesci?

Preotulu este conducatoriulu tuturor agendelor parochiei, si in urmare elu are se conduca si alegerea comitetului si epitropiei parochiale. A conduce in viéti'a constitutionalá insemnéza a aflá vointi'a celoru condusi, si a enuciá vointi'a loru cá conclusu.

Indatace celuce conduce se cobóra din acésta inalta positiune, si favoréza pre unulu, cá se fia alesu, perde din védi'a si trecerea, ce trebuie se-o aiba omulu chiamatu a conduce.

Védi'a si trecerea ce trebuie se-o aiba preotulu inaintea credintiosiloru, este cea mai puternica arma a bisericeii. Acésta arma nu o putem schimbá cu nimicu in lumea acést'a. Cu atát mai putien ne este permis a rescá din acésta védia ori cât de putien prin amestecu in alegeri.

Preotulu are se representeze in tóte spiritulu bisericiceii, spiritulu evangheliei lui Christos; ér acestu spiritulu pretinde dela preotu, cá se se tiena departe de orice amestecu in afaceri, prin cari ar poté se pérda barem cât unu graunte de mustariu din védi'a, ce trebuie se-o aiba.

Intr'acea penrucá restaurarea viitória a comitetelor parochiale se fia succésa, sinodele parochiale se fia cu deosebita ingrijire la activitatea comitetelor trecute; si numai activitatea acestor'a se ne fia ideia conducetória pentru alegerea comitetelor celoru noue.

Se intempla inse in multe comune, cand sunt alegeri, cá preotulu si fara voi'a s'a se fia dusu intre

partide, si chiar silitu de imprejurări, cá se-se dechiare pentru un'a, seau pentru alta parte.

Indatace inse preotulu s'a pronunziata pentru o parte, indirecte a lovitu in ceealalta, ér unui omu, carele trebue dupa positiunea s'a se representeze spiritalu pacii evangelice, nu-i este sub nici unu feliu de impregiurări a face nici celu mai micu lucru, ce ar poté se fia interpretatu de o lovitura, indreptata asupra cuiv'a.

Inainte de a incheia, ne vedemu indemnati a mai aminti inca o imprejurare, si anume: constatarea dorintiei si vointiei poporului este unu lucru fórte greu. Sunt intre credintiosii nostri ómeni, cari sunt ómeni cu multa bunavointia, dar cari nu voiescu se intre in lucruri, cá se nu se espuna criticeii, gureloru rele. Astfelu de ómeni de regula se retragu, si lasa terenulu vietii publice din parochia altor'a, cari sunt mai vorbareti, si cari din criticele drepte, seau nedrepte nu voiescu a-si face nici unu feliu de scropuli.

In punctulu acest'a atragemu cu deosebire atentiunea preotimei. Preotulu in totu loculu se fia cu o deosebita priveghiare, cá comitetulu alegendu se representeze dorinti'a poporului, si se poséda pre deplin increderea obscii crestinesei din parochia.

Numai cu unu astfelu de comitetu se póte guverná bine parochi'a.

Intru ajutorarea scolariloru seraci.

Am intratu in iérna, si in urmare ne gasimu in anotimpulu, in care lips'a si seraci'a este mai apesatória si mai greu de suportatu.

Avem multe necazuri, si vom fi avend si multa lipsa si seracia, in comunele nóstre. In astfelu de imprejurări positiunea bisericeii este fórte grea. Biseric'a dupa scopulu si menitiunea ei trebue se representeze umanitatea in tóte directiunile. Biseric'a este numai atunci adeverata biserica a lui Christos, daca este mam'a protectória si sprijinitórea celoru ce se lupta cu necazulu si amarulu lipsei si seraciei.

Lipsa si seracia este multa la noi; ér mijlócele bisericeii, prin cari am poté pretempiná barem câte o mica parte din necazurile poporului, sunt fórte putiene.—

Se facem inse si in acésta directiune totu ce este cu potintia.

Inceputulu se-lu facem inse cu speranti'a si viitoriulu bisericeii, cu pruncii scolari.

Sunt la noi multi parinti, cari si-aru trimite bucuros pruncii la scóla; dar nu au cu ce se-i imbrace si incaltie in timpu de iérna. Nu au ajutoriu din nici o parte.

Consulta si interesulu nostru bine priceputu este, cá precum ne-a ajutatu Ddiu a face si pana acum câte cev'a pentru inaintarea bisericeii si a scólei, se incepemu a-ne misicá si chiar a-ne agitá unii pre altii, cá se cautám, si se aflám barem cât de putiene

mijlóce, prin cari se facemu cu potintia prunciloru seraci a cercetá scól'a.

Se gandimu asupra acestei cauze, se ni-o luám la inima, si cu potintia este se aflám si in punctulu acest'a vre unu micu mijlocu.

Avem in fiecare comuna câte o seama de ómeni mai de frunte, avem la bisericeii in totu loculu câte unu micu capitalu, avem pre alocurarea câte unu fonduletiu scolaru.

N'ar fi óre bine, cá cei-ce in comuna suntem lumin'a dilei si sarea pamentulu se incepemu a colectá câte ceva pentru acestu scopu in haine, seau in bani? N'ar fi óre consultu, cá se-ne intrunimu in comitetu, si se punem acésta cestiune in discussiunea betraniloru satulu?

Noi credemu, cá dá.

Romanulu din firea lui tiene multu la binefacere. Dá bucuros, cand póte, si cand i-dá man'a seraculu câte cev'a din prisosinti'a roduriloru sale.

Si noi unii nu ne indoimu, cá daca luminati vor fi fruntasii nostri mai cu dare de mana asupra acestei cestiuni, vor face multu si in acést'a privintia. Sume mari nu vom poté aduná, vom aduná putienu. Nu vom poté dá nici dela bisericeii, nici din fondurile scolare sume insemnate. Putienu este ceea ce vom face, dar mare si multa ne va fi binecuvantarea din partea lui Ddiu.

Mare va fi si de mare importantia urmarea, ce o va avé acésta misicare si fapta de caritate crestina pentru desvoltarea nóstra ulterióra. Vom inspirá seraculu credinti'a, ca mai sunt inca ómeni buni in lume, si ca biseric'a ingrijesce si incát póte alina durerile tuturor; ér pre bogati si pre fruntasi ii-vom deprinde cu credinti'a, ca daca Ddiu i-a binecuvantatu pre densii mai multu, decât pre altii, acelu Dummedieu le-a impusu tot de odata si sarcine si detorintie facia de cei lipsiti.

Ne vom deprinde prin o astfelu de procedere a semti si traí unulu pentru altulu si a formá din fia-care parochia o familia crestina, ai carei'a membri sunt si traiescu in unu cugetu si intr'o semtire.

Pune mare pondu pre acésta imprejurare, si daca prin mijloculu, de carele vorbimu, am poté colucrá numai cât de putienu a-ne aduná unii cu altii, a semti unii pentru altii, am facutu unu mare si insemnatu pasu inainte.

De multe ori si in multe parochii ale nóstre este numai vorba seraci'a, cu carea respundu multi la totu ceea ce ar fi a-se face, si s'ar si poté face intre alte conditiuni.

Suntem seraci in multe partii, dar multu mai seraci suntem in totu loculu din motivulu, ca inim'a nóstra nu bate intr'o forma, nu semtim, si nu ne-am deprinsu inca a mai traí si unulu pentru altulu.

Se lucrámu deci si pre acestu terenu, se adunám câte o mica sumulitia, din carea se cumperám câte o haina prunciloru seraci, si in form'a acést'a

se ne depunem denariulu nostru pre altariulu bisericeii intru inaintarea culturii poporului nostru.

Epistolele parochului teneru.

II.

Domnule Redactor! Mi-a promis unchiulu, parochulu betranu, că-mi va responde la întrebările mele din epistol'a trecută. Si desi rabdarea nu pré este insusire caracteristica a ómeniloru teneri, totusi eu dechiaru, ca voiescu se remanu in acceptare.

Si pana cand i-voiu poté inse multiemi pentru sfaturile, pre cari mi-le va dá, am crediutu, ca bine va fi, cá se mai dicu si eu câte cev'a, mai cu seama cá se nu ni-se dica, ca noi, preotii cei teneri acceptám, cá totu parochulu betranu se-ne invetie.

Deosebirea intre ceeace potem noi scrie si intre ceeace scriu betranii este fórte mare. Totu ceeace scim noi cei teneri, este mai numai scientia si invetiatura dupa carte, ér ceeace ne dicu betranii este scientia si invetiatura din viétia.

Cartea este buna scóla; dar si mai buna scóla decât cartea singura este, cand cartea este impreunata si cu invetiatur'a cascigata din viétia.

Voiu incepe deci in acésta a dou'a scrisóre a mea cu ceeace am invetiatu din carte, si me voi încercá se mai presaru invetiatur'a din carte si cu câte cev'a din viétia.

Cand umblám eu in scól'a teologica, ne dicea de multe ori profesorulu de pastorală, ca numai atunci merge preotulu pre cale buna, daca in tóte si totdeun'a va fi si va merge cu poporulu. Apoi ne mai spunea acelu domnu profesor, ca in acésta tienuta óre cum culminéza intréga intieleptiunea pastorală.

Mai ne spunea profesorulu de pastorală si alte multe invetiaturi bune. Si noi studentii le ascultám cum le ascultám pre tóte. Asia erá pre atunci vremea. Gandeam si eu si ceialalti colegi ai mei, cá câte cióra sbóra tóte sunt de mancare. Si dupace se ducea profesorulu din scóla, apoi noi alte planuri ne faceam pentru viétia.

Cam asia este facutu studentulu mai mare, cá se-si permita si elu se aiba vederile lui, si se nu se lase lantuitu numai de vederile profesorului. Omulu teneru are vederile lui dela o vreme, si cum va fi de róndu incepe a-se uitá totu cam pre sus. Se intempla inse adese ori mai iute decât ce ar acceptá cinev'a, cá se te lovesci cu capulu de pragulu celu de sus, si atunci de buna seama lu-vedi si pre celu de jos. Leaculu acest'a este cam amaru, dar totdeun'a s'a doveditu, ca este bunu.

Astfelu o-am patitu si eu cu acsiom'a pastorală amintita mai sus in vr'o doue rónduuri, si acum, lauda Domnului, credu si eu, ca este fórte drépta si fórte adevérata.

Pre cand am intratu eu in parochia, s'a intemplat ca tocma erá se espire mandatulu comitetului

si epitropiei parochiale. Si abia dupa vr'o siese septamani am primitu ordinulu, cá eu se conducu sino-dulu parochialulu electoralulu, se conducu constituirea comitetului celui nou, se juru pre tutori, se primescu averea bisericeii dela comitetulu, si respective epitropi'a betrana; si se-o predau celei noue.

Omu teneru fiend, si crescutu fiend si eu in scól'a teneriloru de astadi, cari se uita cu ochii totu pre sus, si nu pré vreau se véda, ce este si pre jos, gandeam, ca tóte aceste afaceri sunt, precum dice romanulu, „lapte cu colacu.“

Cu doue, trei septamani inainte de alegere observain, ca ómenii incepu a-mi cam dá róta. Veneau la mine fruntasi din comitetulu vechiu, si veneau si din ceice nu erau in comitetu. Toti se pareau, ca vreau, se-mi dica câte cev'a, dar pareca nu indresneau, n'aveau destula incredere in mine.

Dar cu umbletele ómeniloru mei pre la mine, am semtitu indata, ca mi-lipsece scól'a practica, mi-lipsece studiulu firei plugariului romanu.

Din momentulu acest'a am semtitu, cât de putien sciu, si cât de multu am se mai invetiu, pentru cá se potu fi si eu preotu dupa rónduiel'a lui Melchisedecu.

Tieranulu nostru si-are si elu vederile lui particulare, precum si o maniera particularia, carea luface se se deosebésca de tóta lumea, si se traiésca in filosofi'a lui poporala.

Cand vrea plugariulu nostru se-ti céra cev'a, nici odata nu se adreséza directu; ci totdeun'a incepe a-ti vorbi pre departe, ti-face ocóle preste ocóle, cá se aiba timpulu se-te sondeze, se véda, ce gandesci, si cum gandesci. Si numai dupace s'a convinsu de unu felu de buna vointia, atunci se încerca a-te întrebá. In unu astfelu de casu nu este nici odata consultu, se-i dai sfatu si respunsu indata, ci se-i respondi cam piedisiu, si se ieai insuti rol'a, pre carea o avea densulu mai nainte, adeca se-lu întrebi, si prin diferite întrebări se-lu descosi, si se cauti, se cam affi, ca óre propriamente ce voiesce, pentruca plugariulu nostru de multe ori cand te întreba mai cu deameruntulu se scii, ca are deja unu planu gat'a de actiune. Elu de multe ori voiesce adeca, si este hotaritu a face cutare lucru. Nu este inse togma siguru, ca va reusi destul de bine; si cá se nu se espuna la mustrári din o parte, seau alt'a voiesce se aiba unu felu de sanctiune pentru lucrulu, pre carele voiesce se-lu faca, — astfelu, cá daca nu-i va succede, se póta se dica: d'apoi cá si pop'a mi-a disu se facu asia.

Cand i-respondi indata si directu plugariului nostru, se scii, ca fórte raru se intempla se-te asculte. Are romanulu credinti'a, ca totu ceeace face elu, este unu lucru mare; si sfatulu in lucrurile mari nu i-se póte dá asia usioru; ci merge cu multa gandire si dupa mai multa socotéla si chibzuiéla. De aceea cand ti-cere plugariulu nostru sfatulu, dupace ti-a spusu

tóta istori'a, apoi se adreséza cam asia: „am ganditu si m'am intielesu si cu muerea si cu pruncii se facu cutare lucru, ce dici Dt'a parinte, cum me-nveti.“

Daca-i respondi directe, apoi se scii, ca indata pléca, si te lasa deórece pre sfatulu datu cu grab'a nu da romanulu nimicu. Ba de multe-ori se teme, ca parintelui póte se-i fia spusu cinev'a, si anume vre unu dusimanu alu seu, cá se-lu invetie asia, si nu altcum. Ba mergendu dela parintele, pusu pre ganduri, se póte intemplá, se-si aduca aminte, ca pre vremea, cand a vorbitu cu socii'a s'a despre lucrulu, pre carele lu-planuesce, a trecutu pre dinaintea portii lui unu vecinu, carele de buna seama l'a auditu vorbindu. Ba mai multu, i-se pare, ca vecinu-seu s'a dusu toema in acea parte a satului in care locuiesce parintele.

Mergendu catra casa omulu nostru cufundatu in gânduri, se intempla, de mai erá se pice intr'o grópa. Semnu reu, gândesce in sene. N'are se fie bine. Mai intelnesce si o vecina, carea merge dupa apa, éراسi semnu reu. Se mai intelnesce apoi si cu unu omu, de carele i-este uritu, semau si mai reu.

Din semne in semne mergendu catra casa ajunge la rezultatulu, cá n'are se fia bine; si intrandu in casa mai afla, ca femeia tocm'a maturá cas'a, si maturatulu inea insemnéza seracia. Dupa tóte acestea necajitu dice catra femeia: „n'are se fia bine, nu facem cutare lucru, am fost la pop'a dupa sfatu, dar cum l'am vediutu eu, nu mi-s'a pré parutu de elu. Pop'a est'a este omu mai tainicu si mai greu la vorba; dar astadi nu mi-s'a parutu, cá alta data. Mi-a respunsu pré de graba.“ — apoi mi-s'au mai aretatu pre drumu si unele si alte semne, de cari nu mi-a placutu; si in sfersitu mi-am adusu aminte, ca astadi este Vneri. Si eu am auditu din mosi stremosi, ca lucrulu planuitu si inceputu in di de Vineri seamana cu sporiulu, pre carele lu-face feciorulu, care pléca in petítu pre vremea postului. Nu duce la bine.“

Dicendu acestea plugariulu nostru s'a lasatu de planu de o cam data. Dar nu-i vine la socotéla se-se lase pentru totdeun'a, si pre câtii crede densulu de mai intieplepti si mai pátiti, pre toti ii-intréba, de sfatu, de multe ori pareca anume cá se nu asculte pre nici unulu.

Celu putien asia este satulu, unde sum eu pre-otu. Cum va fi pre aiurea, nu sciu, n'am vediutu.

Me-vei iertá, dle redactoru, daca te-am facutu se ascepti atát de multu, si totu se nu ajungu, se-ti scriu, ce am patitu cu comitetulu celu betranu si cu celu nou.

Am patitu multe, dar toema pentruca am patitu atátea; si pentruca eu nu-sum asia mesceru de péna cá si unchiulu, parochulu betranu, te rogu seme ascepti, se-ti-le scriu numai in numerulu viitoriu, pana cand am nadejde, ca le voiú poté intocmi mai bine. —

N'asi vrea adeca, se-mi dica unchiulu, ca pre-otii teneri suntem mai rei de péna, cá cei betrani. Unchiulu, cum l'am bagatu eu de seama e dibaciu, si daca nu voiú nimeri ceeace i-scriu, tare me temu, ca mi va dice, ca preotii teneri nu sunt nici pre de-parte cá cei betrani.

Pana atunci me rogu de putiena indulgentia.

Conferintie invetiatoresci in tractulu protopres-viteralu alu B.-Comlosiului.

Este unu adeveru necontestaveru cá progresele gigantice de pe tóte terenele sciintieloru, au de a-se atribui in mare parte spiritului de asociare.

Pedagogi'a científica a ajunsu acestu gradu de perfectiune, numai prin comunicarea reciproca a ide-iloru prin reuniuni si conferintie.

De asemenea convingeri a fost condusu Prea Venerabilulu Consistoriu diecesanu, cand inea in anululu trecutu a dispusu reactivarea conferintieloru practice invetiatoresci.

Si in adeveru privindu rezultatele acestoru conferintie din ori si ce punctu de vedere, ne vom convinge cá acele au produsu si potu produce — multa in interesulu unificarei si ameliorarei metódeloru si medilóceloru de invetiamentu.

Condusu de asemenea convingeri Reverendissimulu Domnu inspectoru Paul T e m p e a, ne-a conchiematu in noue conferintie tractuale.

Rari sunt acei barbati, cari chiemati fiind in servitiulu scólei si alu invetiamentului, se fie satisfacutu din destulu grelei loru probleme, multi sunt „chemati“ — la noi a conduce sórtea invetiamentului, dorere inse cáci putieni „alesi.“

Previe de a intrá indescrierea conferintiloru nóstre, permiteti-mi a reproduce cerculariulu, conchiematoru si discursulu de deschidere alu prea demnului parinte inspectoru.

Sum convinsa cá prin aceste atingu in modu neplacutu modestia P. On. DSale, ceru inse scusele — sperandu a face prin aceste unu servitiu Dloru invetiatori.

* * *

Copia. Nr. 331/887. Cerculariu catra toti st. invetiatori romani gr. or. din inspectoratulu B.-Comlosiului.

Esperindu eu in visitatiunile mele scolare si la examine cumcá nu toti invetiatorii din acestu inspectoratu sciu propune obiectele de invetiamentu cu rezultate bune, — de altcum vediendu eu la acei invetiatori destula bunavointia catra scóla si interesare spre a deveni invetiatori buni, — dara din lipsa de manuale metodice acei invetiatori nu sciu prelucrá materialulu intr'unu modu de alu predá bine eleviloru, cá se-lu pricépa usioru si elevii se devina proprietari preste cele ce au invetiatu; — m'am cugetatu multu asupra intrebării: cum a-si poté face, ca si a-

rei invetiatori din acestu inspectoratu se devina invetiatori buni practici, si am ajunsu la convingerea, că spre ai ajutá si pe acei'a, trebuie se le venimu intru ajutoriu, se-i invetiamu art'a invetiatoriei.

M'am eugetatu că bine va fi, déca in tóta lun'a ne-am intruní in conferintie si in tóte intrunirile nós-tre ne-am invetiá unii pe altii din practic'a metodului.

Indemnu la acést'a mi-au datu vederile profesorului Vasile Mandreanu din Romani'a, reproduse in „Biserica si Scol'a.“

In raportulu aceluia se dice: „Cine vrea se invetie invetiatori'a, trebuie se intre in scóla, se invetie invetiatori'a prin practica. E mare deosebire inse între a ajunge la art'a invetiatoriei prin probari nesigure si experimentari indoelnice si între a luá intru ajutoriu barbati de scóla cu pracsá si a te folosi de esperintiele loru.“

Asia dara invetiatorii, cari posedu darulu de a se apropiá de spiritulu elevului intr'unu modu simplu si interesantu, se numescu invetiatori practici, si acei invetiatori, cari pe lângá cualificatiunea loru teoretica se nisnescu a cunósce si modulu cum au se predee materialulu pentru cá elu se devina proprietatea elevului, se numescu invetiatori buni de scóla, pentrucă acei invetiatori se intereséza de metoda, de dezvoltarea lucrului prin intrebari, de intuitiune si de deprindere, de repetire si de patrunderea lucrului.

Din aceste resultá, că invetiatori'a este o arta, si art'a trebuie invetiata. Cum inse vom invetia-o altfelu, déca nu ne vom intruní in conferintie? Cine altulu se ne invetie, déca nu éra si unu invetiatoriu? Pentru acei'a este de lipsa cá se ne intrunimú cât mai desu in conferintie practice pentru invetiarea metodului in propunerea obiectelor de invetiamentu; se invetiamu unulu dela altulu, se ne spunemu unulu altui'a ce se facem, ce trebuie se invetiamu si pentru ce, de ce se incepemu asia si nu altcum, că asia se imitamú pe cei mai desteri in metodulu de propunere si se ne facem toti invetiatori buni — practici.

Din aceste consideratiuni am aflatu de bine a ve recomandá, Stimatiloru Domni invetiatori, intrunirea in conferintie mai dese, si speru că mi veti pricepe intentiunile mele salutare atât pentru DVóstra, cât si pentru scóla.

De órece inse va fi cu greu ca toti invetiatorii din acestu inspectoratu se se intrunésca in o conferintia, fiindu comunele fórte resfirate, am aflatu de bine se inpartu inspectoratoratulu in dóue pãrti, si anume invetiatorii din comunele Toraculu-mare si micu, Iancahidu, Ecic'a-Romana, Sarci'a-Romana si Pustinisú se se intrunésca in conferintiele tienende in Toraculu-mare, ér invetiatorii din celelalte comune se se intrunésca in B.-Comlosiu.

Astfelu cu ajutoriulu lui Ddieu convocám prim'a conferintia in Toraculu-mare la 22. Octomvre v. a. c. ér in B.-Comlosiu la 29. Octomvre v. a. c. cu ince-

perea la 9 óre deminéti'a, designendu de astadata pe urmatorii propunetori:

I. Pentru conferinti'a din Toraculu-mare.

1. Pe invetiatoriulu Iosifu Anuic'a din studiulu istori'a sacra séu biblia;

2. Pe invetiatoriulu Petru Avramutiú din cetire si scriere;

3. Din limb'a materna voiu propune eu unele notiuni pentru indegetarea metodului.

II. Pentru conferinti'a din B.-Comlosiu.

1. Pe invetiatoriulu Iuliu Barbulescu, din istori'a sacra séu biblia;

2. Pe invetiatoriulu Nicolau Popoviciu din scriere si cetire;

3. Pe invetiatoriulu Iuliu Vui'a, din limb'a materna.

Toraculu-mare 8. Octomvre 1886 Paulu Tempea, m. p. inspectoru scolaru.

* * *

Discursulu:

O norabila conferintia! VEDIENDU-VE intruniti in numeru considerabilu Stimatiloru Domni invetiatori, nainte de tóte Ve salutu si Ve multiamescu că la provocarea mea a-ti aretatu bunavointia si mi a-Ti ascultatú sfátulu, si a-Ti venitú intru ajutoriu confratiloru vostrii invetiatori cu scopulu salutariu, ca cu toti se ne perfectionámú se tragemu folosu pentru noi si pentru scopulu generalu, se satisfacemu dorintieloru natiunei nós-tre, care ne-a chie-matu se ne implinimú datorintiele cu tóta conscentiositatea de invetiatori adevérati ai neamului romanescu.

Eu între DVóstra sum preotu si totodata inspectoru scolaru, cunoscú datorintiele si a preutiloru si a invetiatoriloru — si fiindcă mi s'a datu ocaziune ca inspectoru scolaru a Ve vedea pe DVóstra intruniti in conferintia invetiatorésca, — ca si unulu carele am fost profesorú la institutulu pedagogicu-teologicu, sciu apretia chiamarea unui invetiatoriu, si cu atât mai vertosu pretindu dela unu invetiatoriu cá se-si implinésca chiamarea sa cu cea mai buna consciintia pentrucă unulu fie-carele se scie cumcă déca nu o va impliní astfelu, pecatuesce fatia de sine si neamulu seu.

(Va urmá.)

Santirea bisericei din Gurariului in archidiece's'a transilvana.

Cetim in „Telegrafulu Romanu“ urmatórele:

Diu'a de ieri va fi o di memorabila pentru poporulu nostru din Gurariului. Aprópe de 30 de ani de cand a inceputu a preocupá pe crestinii nostri de aici ideia, ca se-si zidéscá o biserica nóua, solida, conform recerintieloru de astadi si tot-odata corespundietóre numerositatii poporului. Erá vorb'a deci numai de realizarea acestei'a, de aflarea mijlóceloru necesare.

Pe la anii 60 — dupa cum se scie — aveam si noi romanii din functiunile de statu mai de insemnatate ómeni de ai nostri, cari între marginile legeri se interesau mai

de aprópe de prosperarea poporului nostru. Astfeliu si in acestu cercu se afla pe atunci in functiune de inspectoru districtualu venerabilulu jude de astadi la tribunalulu din Sibiu Petru R o s c a, unu barbatu cu multu zelu si bunavointia fatia de inaintarea poporului. Densulu i-compete initiativ'a la crearea fondului, din care s'a ziditu acést'a frumósa biseric'a, densulu a pusu bas'a fondului, prin taiera si vinderea lemnelor din o parte a padurei comunale; si aflandu-se pe acestu timpu in fruntea protopresviteratulu de astadi alu Selistei actualulu directoru seminarialu dlu I. Hanni'a, sub ingrijirea dsale a crescutu acestu fondu la considerabila suma de preste 30 mii fl.

Datori suntem se accentuam meritele acestoru doi barbati pe langa factorii de adi, ce se afla in fruntea conducerei afaceriloru bisericesci din acésta comuna cari au realizatu pe deplin o dorintia veche a credintiosiloru nostru.

Comun'a Gurariului este un'a dintre comunele mai insemnate din marginime, si a sciutu in trecutu se-si asigure unu feliu de nitabu in ce privesce viéti'a bisericesca si scolara. Acestei impregiurari trebue se-i atribuium deosebit'a ingrijire a consistoriului si in specialu a Escel. Sale Dlu archiepiscopu si metropolitu M i r o n R o m a n u l u, care ca unu adeveratu parinte n'a pregetatu a iesi in persóna la fati'a locului, cand a fost vorb'a de aprobarea planului, ca se se convinga despre positi'a locului, unde era se se zidésca noua biseric'a

O lucrare bine precugetata, bine cumpenita din tóte punctele de vedere, desi cev'a mai tardiu, dar de regula are unu rezultat mai satisfactoru, acést'a se póte dice cu dreptu cuventu, si despre biseric'a noua din Gurariului.

Astadi avem in Gurariului o biseric'a situata in mijloculu comunei pe unu locu mai ridicatu, zidita in form'a unei cruci, de o marime, care ar putea satisface si recerintiele unei catedrale, unu adeveratu monumentu, ce seclii va servi de fala comunei.

Erá dar unu lucru naturalu, ca poporulu cu unu dor nespusu, cu o adeverata ferbrilitate asceptá diu'a, in care se póta laudá pe Domnulu in biseric'a cea noua. Se nascuse inse in poporu temerea, ca de óre-ce in timpulu din urma bunulu nostru archipastoru mai sfintise dóne biseric'i, si inca pe ceea din Arpatacu abia numai cu câteva dile mai nainte, fiind si timpulu cam spre érna, asia cu greu se va putea se se resólve imediatu si pentru o a dóna lucrare desí maréti'a, dar obositóre.

Acesta temere inse a fost delaturata prin cunoscuta-i ingrijire parintésca a bunului nostru archiereu, si invitarei facute in numele comitetulu parochialu, ca biseric'a se se sfintésca la 8/20. Noemvre, cu hramulu archangeliloru Michailu si Gavriilu, a respunsu cu dá, ce fara indoiéla a propusu mare bucurie in sinulu poporului. Acésta bunavointia a iubitulu nostru archiereu a potentiatu simtiul de iubire a poporulu nostru, ce s'a manifestatu atât de imposantu la primirea Escel. Sale.

Ca vre-o 20—25 calareti, mai multe trasuri in frunte cu dlu protopresviteru tractualu Dr. Nicolau Maieru, parochulu localu I. Mant'a, invetiatorii si alti alti fruntasi ai comunei au esitu spre intimpinarea Escelentiei Sale pana la marginea hotarului comunei. Sosindu Escel. Sa acompaniatu de mai multi asesori consistoriali si alti onoratori din Sibiu, fu bineventatu de dlu protopresviteru in modulu celu mai simpaticu, ér Escel. Sa si esprima multimita pentru acést'a bineventare.

Dupa acést'a bineventare incungiurate tóte trasurile de calareti, ajunse conductulu in piéti'a comunei, unde asteptá sosirea archiereului unu numeru fórté mare de poporu in frunte cu parochulu Ioachim Muntean care intimpina pe Escel. Sa in ornatu bisericescu cu evangeli'a si crucea in mana, si-lu bineventá in numele poporulu cu cele mai calduróse cuvinte.

Sarutandu Escel. Sa s, evangeliu, multiamí poporulu pentru acestu semnu de iubire asigurandu-lu, ca precum in trecutu, asia si in venitoru póte fi incredintiatu de ingrijirea sa parintésca cât timpu va dá dovedi atât de frumóse despre evlavi'a sa crescinésca.

Inmediatu fu bineventatu Escel. Sa in termini bine alesi de dlu proto-pretore cercualu Liviu Branu de Leményi, in numele comunei politice Gurariului si a cerculu pretorialu in fruntea carui'a se afla, dandu espressionu bucuriei pentru onórea ca póte se salute in mijloculu cerculu pe demnúlu capu alu bisericeii gr. or. din Transilvani'a, si Ungari'a, la ce au urmatu entusiastice strigári de „se traiesca.“

Dupa-ce s'a facutu incuarterarile, conform renduelei bisericesci, cam pe la 6 óre p. m. s'a inceputu in capela interimala servitiulu Ddieescu de séra, ce in presentia unu numerosu publicu s'a severistu de Escel. S'a, asistatu de Précviosiiu loru dnii archimandriti: Veniaminu Popescu si Dr. Il. Puscaru; protosincelulu Nic. Fratesiu; dnii protopresviteri: I. Popescu, Z. Boiu, si Dr. N. Maieru; preotii Ioachim Muntean si I. Mant'a, si proto-diaconulu Dr. I. Crisianu, esecutandu cantarile rituale mai multi clerici din seminarulu „Andreian,“ sub conducerea dlui profesor de cantari D. Cuntianu.

Se pare cá chiar si prevedinti'a ingrijesce, ca se contribue la astfelu de festivitate. Sórele Dumineca diminéti'a parca resarea mai frumosu ca altadata, frigulu, din diu'a precedenta se inmoiasce cu totulu si din ce inaintá timpulu, dintr'acea era mai caldu si mai placutu. Poporulu, barbati si femei, tineri si betrani se aduná mereu, imbracati serbatoresce veseli la fatia, incát puteai vedé din fatia, bucuri'a ce o simtiéu in internulu loru.

Cam pe la 9 óre a. m. se incepe tragerea clopotelor, si vre-o 12 preoti si 4 diaconi imbracati in ornate bisericesci se ducu la cuarterulu Escel. Sale spre a-lu conduce la severisirea actulu sfintirei bisericeii. Dupa luarea mósteloru din capela provisoria, se incepe maretulu actu alu sfintirei bisericeii, dupa prescriesele tipiculu, care severistu de Escel. Sa din maretiu ce e devine — am puté dice — sublim. La finea actulu sfintirei bisericeii, Escel. Sa adresa poporulu o vorbire pastoralá, in care se accentuá insemnatarea dilei din tóte punctele de vedere, si regretam fórté multu, ca nu suntem in placut'a positiune a o publicá in tóta estensiunea, fiindu acestu cuventu pastoralu de unu cuprinsu fórté instructivu.

Pentru eternisarea acestui actu maretiu, Inaltu Présanti'a S'a preda parochulu Ioachim Muntean spre pasturare unu actu comemorativu subscrisu de Inaltu Pré Santi'a Sa si de toti preotii slugitori, invitandu totodata a-si serie numele intracestu actu toti parochieaii, cari sciú serie, precum si altii, cari au luat parte la serbarea acestei dile memorabile.

Dupa actulu sfintirei imediatu s'a inceputu severisirea primei liturgii in biseric'a sfintita. Credem a fi aci loculu se insemnamu, ca atât actulu sfintirei bisericeii cât si liturgi'a a fost severista cu asistenti'a urmatoriloru preoti si diaconi: Précviosiiu loru dnii archimandriti: Veniamin Popescu si Dr. Il. Puscaru ases. cons; protosincelulu Nicanoru Fratesiu secret. cons; protopresviterii: I. Popescu prof. sem. Z. Boiu ases. cons. si Dr. Nic. Maieru; preotii: Nic. Rachitanu, Petru Jug'a, Coman Bac'a, Ioachim Muntean, Ilie Iosof si Ioan Mant'a si diaconi: Dr. I. Crisian proto-diaconu, prof. sem. Valeriu Popoviciu Nicolau Neamtii si Ioan Cocosiu. In decursulu liturgii diaconulu Ioan Cocosiu alesu de preotu in Zlagn'a, fu chirotonitu de preotu.

Multu a contribuit la festivitatea dilei si esecutarea cantariloru liturgice prin eminentulu choru seminarialu

compusu si condusu de dlu prof. sem. G. Dim'a, ce a desfatatu fôrte multu inimile evlaviosiloru crescini.

Inainte de a incheiá descrierea acestei festivitáti, trebue se amintim cev'a despre prandiulu comunu, ce s'a datu din partea parohiei. La acestu prandiu a luat parte ca la vre-o 100 insi, in frunte cu Escel. Sa, toti óspetii din centru si comunele invecinate. Se intielege de sine ca la asemenea ocazioni bun'a dispositiune nu póte lipsi, ce se manifestéza de regula in forma de toaste, si ca in tóte asia si aici in loculu prim lu-vedem redicandu-se pe Esaelenti'a Sa, toastându mai intaiu pentru Maiestatea Sa imperatulu si regele nostru, apoi pentru guvernulu Majestáti Sele si organele administrative si in fine pentru comun'a Gurariului.

D i v e r s e .

* *Bibliograficu.* In tipografi'a Alexi din Brasiovu a aparutu urmatórele opuri: „Gramatic'a latina“ pentru clas'a I si II gimnasiala, prelucrata dupa sistemulu lui H. Perthes“, pretiulu 35 cr. „Carte de cetire latina“ pentru clas'a I gimnasiala, si vocabulariu latinu pentru clas'a I gimnasiala, pretiulu 1 fl. Tóte aceste trei cárti sunt lucrate de dlu *Paul Budiu* profesor si directoru in colaborare cu dnii: *Stefanu Iosif*, profesor si director si *Andrei Barsanu*, profesor. *Calendarie pre anulu 1888.* In tipografi'a lui W. Krafft a aparutu „Amiculu poporului“, calendariu pre anulu visectu 1888, pretiulu 50 cr. seau nnu leu 50 bani; in tipografi'a Alexi din Brasiovu a aparutu „Noulu calendariu de casa“ pre anulu 1888, pretiulu 30 cruceri; in tipografi'a W. Krafft din Sibiu a aparutu: „Calendariuu Calicului“ pre anulu 1888, pretiulu 36 cr. seau unu francu.

* *Imperatulu Rusiei, proprietariu de case in Berlinu.* In anulu 1838 Tiarulu Nicolau a cumperatu o casa pentru efeptuirea unoru lucrari de ale sale private in Berlin, prin ceia ce numele lui s'a indusu in sirulu cetatieniloru berlinesi. Ca cetatiénu se simti indatoratu a veni si elu in ajutoru nefericitoru din Berlin, ca si alti cetatieni marinimosi, cari se ingrijescu de vie'ti'a celoru loviti de sórte grea. Din sum'a de 500 de galbeni ce tiarulu Nicolau o trimise magistratulu din Berlin, s'a ridicatu in acestu orasiu unu spitalu, cu numele seu, care ofera la 95 cetatieni bestrani o ingrijire gratuita. Dreptulu de moscenire, dela Tiarulu Nicolau a trecut u asupra urmaritoriloru lui, si dela acesti'a asupra actualulu Tiaru, care posesiunile sale in Berlin le tiene, ca unu dulce suveniru dela antecesorii sei.

* *Órete mánca'rii.* Pe timpulu lui Francise I alu Frantiei, pe la anulu 1515, avea trecere urmatoriulu proverbu: „Scóla-te la cinci si mánanca la noua; cinéza la cinci si te culca la noua; astfelu vei ajunge la noua-dieci si noua de ani!“ Obiceiulu de a mánca pránzulu la noua óre diminéti'a s'a pierdutu cu timpulu; Carol V mánca la diece óre diminéti'a si la siapte óre sér'a. Érn'a la siase óre sér'a si in timpu de vara intre optu si noua césuru sér'a se trageau pretutindeni clopotele, spre a-se aduce aminte ómeniloru, cá e timpulu se stíngá foculu.

C o n c u r s e .

Pentru indeplinirea parohiei a 3-a vacanta de clas'a I-a din opidulu **Pecic'a-romana**, comitatulu si protopresviteratulu Aradului, prin acest'a se escrie concursu cu

terminulu de alegere ficsatu pe **20. Decemvre stilulu vechiu a. c.**

Emolumintele sunt:

1) Un'a sesiune pamentu comasatu din pasculu comunalu, cu pasiunea adausa la ea in estensiune de 45 jugere, clasificata de clas'a I-a.

2) o gradina de 2¹/₂ jugere, pamentu aratoriu estravilanu de clas'a I-a.

3) birulu si stolele usuate dela aprópe 400 case.

Cei ce dorescu a competá la acést'a parohie au a documentá cá sunt romani gr. or. de nascere, cá au absolvatu 8 clase gimnasiali si au depusu maturitatea; cá sunt cualificati pentru parohii de frunte, si in fine cá sunt in stare a suplini postulu de invetiatoriu in o clasa a scólei superióre, datoriu fiind alesulu parochu a functioná si cá docinte la scól'a superióra fara vre-o alta remuneratiune.

Recurentii vor inaintá recursele loru bine ajustate si adresate comitetulu parochialu, Multu Onoratulu Domnu Moise Bocsianu, administratoru protopopescu alu Aradului in Kurtics; avendu densii a-se presentá pana la terminulu de alegere in biseric'a din Pecic'a, spre a-si aretá desteritatea in oratori'a bisericésca si cántáritu rituali.—

Pecic'a-romana, la 2. Noemvre 1887.

Pavel Bodrogian, m. p.
pres. comitet. par.

Petru Cimponeriu, m. p.
not. comitet. par.

Contielesu cu: **MOISE BOCSIANU, m. p. adm. protop.**

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a **Medvesiu**, inspectoratulu Timisiorii cu terminu de alegere pe **29. Noemvre st. v. 1887.**

Emolumintele 1) bani gat'a 118 fl. 70 cr. 2) pentru conferintia 12 fl. 3) pentru pansialu 6 fl. 4) 5 jugere pamentu aretoriu 5) in naturale 12 hecto-litre gráu si 12 hecto-litre cucuruza 6) 8 stengeni de lemne din care are sè se incaldiesca si scól'a si scól'a 7) cuartiru liberu cu gradina 800 stangeni cvadrati.

Competintii vor produce atestatu 1) ca suntu romani gr. or. 2) Esamenu de cualificatiune 3) Esamenu de limb'a magiara. Competintii sunt avisati a se presentá in vre-o dumineca sau serbatóre in sant'a bisericu din Medvesiu pentru de a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Recursele instruate astfelu au a-se substerne Reverendiss. D. protopresviteru si inspectoru scolariu Meleicut Dreghiciu in Temisior'a.

Medvesiu, in 30. Octomvre 1887.

Lázaru Pascu,
parochu.

—□—

Pentru deplinirea postulu de preotu impreunatu cu celu invetiatorescu din **Leautiu**, protopresviteratulu Halmagiului pe bas'a decisulu consistorialu dto 2/14. Octomvre a. c. Nr. 3541 se escrie concursu cu terminu de alegere pe **30. Noemvre st. v. a. c.**

Emolumintele anuali sunt: venitele parochiale, cu salariulu invetiatorescu la olalta socotitu 395 fl. 5 orgii lemne lungi, cuartiru si gradina.

Recurentii vor avé a-si instruí recursele cu documintele prescise in statutulu organicu, si adresate comitetulu parochialu ale trimite protopresviterulu tractualu Ioanu Groz'a, in Halmagiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOANU GROZ'A, m. p. prott.**

—□—